

ÚROVNĚ PRO OVĚŘOVÁNÍ DOSAŽENÍ OVK NA KONCI 5. TŘÍDY

2D Dítě jednoduše vyjádří, čemu věří, a jedná a rozhoduje se podle Ježíšova vzoru a svého svědomí.

2D1 Dítě srozumitelně vyjádří svůj vztah k Bohu a popíše, jaké dary vidí u sebe i u druhých.

Návrh ověřovacích otázek

Jak bys svými slovy řekl, jaký je pro Tebe Bůh nebo co pro Tebe znamená?

Katecheta ověřuje, zda dítě dokáže vlastními slovy srozumitelně vyjádřit svůj osobní vztah k Bohu.

Kdy máš pocit, že je Ti Bůh blízko – můžeš uvést nějakou konkrétní situaci?

Katecheta zjišťuje, zda dítě dokáže vztah k Bohu propojit s vlastní zkušeností.

Z jakého daru nebo schopnosti, které na sobě pozoruješ, máš radost?

Katecheta prověřuje schopnost pojmenovat vlastní obdarování.

Jakého daru nebo dobrého jednání sis všiml u někoho jiného (kamaráda, člena rodiny, lidí ve farnosti)?

Katecheta ověřuje, zda dítě dokáže rozpoznat obdarování u druhých.

Jak se tyto dary – Tvoje i druhých – podle Tebe dají použít pro dobro ostatních?

Katecheta evaluuje jednoduché propojení vztahu k Bohu, obdarování a jednání vůči druhým lidem.

Návrh ověřovacích aktivit

Kruh sdílení

V kruhu děti odpovídají na jednu z výzev: Kdy mám pocit, že je mi Bůh blízko? Kdy jsem měl radost z daru, který má někdo jiný?

Katecheta sleduje schopnost dětí propojit vztah k Bohu s každodenní zkušeností a se vztahy.

Dary v batůžku

Dítě dostane obrázek batůžku a na podlaze či stole katecheta rozmístí kartičky s názvy/symbolickými obrázky darů (pomoc, trpělivost, zpěv, odvaha, naslouchání, ...). Dítě si vybere jeden obrázek (dar), který u sebe pozoruje, a uvede konkrétní situaci, kdy ho použilo. Tuto aktivitu můžeme několikrát zopakovat (podle počtu

děti; je zapotřebí mít dostatečné množství kartiček). Do obrázku batůžku si pak zapisuje svoje „dary“, ale může si tam zapsat i další, které popisují ostatní děti, s nimiž se identifikuje.

Katecheta sleduje schopnost pojmenovat vlastní dar a propojit jej s praxí.

Dary kolem mě

Děti si vylosují kartičku s rolí (kamarád, sourozenec, rodič, spolužák, ...) a popíše, jaký dar u této osoby pozorují a kdy si ho všimly.

Katecheta sleduje schopnost dítěte rozpoznat a ocenit dary u druhých.

Strom darů

Na papírový strom děti lepí lístky se zápisy: Můj dar je.../Dar, který vidím u druhých... Dítě vybere jeden lístek a řekne, jak tento dar může pomáhat druhým.

Katecheta sleduje porozumění smyslu darů pro společné dobro.

Minimální doporučená úroveň OVK

Dítě jednoduchými slovy vyjádří, jaký má vztah k Bohu, pojmenuje alespoň jeden dar u sebe i u druhých a uvede konkrétní příklad, jak se tyto dary projevují v jeho životě.

2D2 Dítě rozlišuje různé podoby osobní modlitby a zapojuje se do modlitby společenství vlastními slovy.

Návrh ověřovacích otázek

Jakými různými způsoby se můžeš modlit, když jsi sám?

Katecheta ověřuje, zda dítě rozlišuje alespoň základní podoby osobní modlitby (slovy, potichu, kresbou, prosbou, poděkováním).

Který způsob modlitby je Ti nejbližší – a kdy ho obvykle používáš?

Katecheta zjišťuje, zda dítě dokáže přiřadit konkrétní formu modlitby ke své zkušenosti.

Jak poznáš, že se modlíš s ostatními jako se společenstvím a ne sám?

Katecheta prověřuje schopnost rozlišení osobní a společné modlitby.

Co můžeš při společné modlitbě říct vlastními slovy, aby ses do ní zapojil?

Katecheta ověřuje připravenost formulovat krátký osobní příspěvek do modlitby.

Můžeš teď říct krátkou modlitbu svými slovy, kterou bychom se mohli pomodlit společně?

Tato otázka přímo ověřuje dosažení minimální úrovně – aktivní zapojení do modlitby společenství.

Návrh ověřovacích aktivit

Modlitební kruh

Děti sedí v kruhu, uprostřed je symbol (svíčka, kříž, kamínek, ...). Každé dítě přidá jednu krátkou větu vlastními slovy (prosbu nebo poděkování).

Katecheta sleduje, zda dítě dokáže slyšitelně přispět vlastní formulací.

Dokončí modlitbu

Katecheta začne větu: „Děkujeme Ti, Bože, za...“ / „Prosíme Tě o...“ Dítě větu dokončí svými slovy.

Katecheta sleduje schopnost dítěte tvořit vlastní modlitební formulaci v rámci společné modlitby.

Kdy se modlíme spolu?

Děti dostanou obrázky (samostatně nebo do malých skupinek) různých situací (dítě samo, rodina u stolu, třída, kostel, ...). Dítě (malá skupinka) roztrídí obrázky na osobní modlitbu a modlitbu společenství a vysvětlí jeden vybraný příklad.

Katecheta sleduje porozumění rozdílu mezi osobní a společnou modlitbou.

Minimální doporučená úroveň OVK

Dítě pojmenuje alespoň dvě podoby osobní modlitby a při společné modlitbě přispěje krátkou modlitbou vlastními slovy.

2D3 Dítě interpretuje biblické příběhy v návaznosti na Ježíšovo učení jako aktuální pro svůj život.

Návrh ověřovacích otázek

Co podle Tebe Ježíš v biblickém příběhu (dítě si vybere jeden z těch, které jsme si během katechezí společně četli) učí lidi? A jak to poznáš z jeho slov nebo jednání?

Katecheta ověřuje schopnost vyložit hlavní poselství příběhu v návaznosti na Ježíšovo učení.

Jak by se myšlenka nebo výzva z tohoto biblického příběhu mohla projevit v situaci, kterou dnes zažíváš ve škole nebo doma?

Katecheta prověřuje aktualizaci biblického poselství pro vlastní život dítěte.

Která část příběhu je pro Tebe nejdůležitější a proč právě tato?

Katecheta zjišťuje, zda dítě dokáže vybrat klíčový moment z vybraného biblického příběhu a interpretovat jeho význam pro svůj život.

Jak by se podle Ježíšova učení zachoval člověk v této situaci dnes?

Katecheta ověřuje přenos Ježíšových postojů (laskavost, odpuštění, spravedlnost, pomoc druhému, ...) do současnosti.

Můžeš uvést příklad, kdy Ti nějaký biblický příběh nebo Ježíšova slova pomohly přemýšlet o tom, jak jednat?

Katecheta evaluuje osobní reflexi dítěte a jeho vnitřní vztah k biblickému textu.

Návrh ověřovacích aktivit

Řízená diskuse na téma: „Co by Ježíš řekl dnes?“

Společné čtení krátkého úryvku z vybraného evangelijního textu (např. milosrdný Samaritán, Zacheus, blahoslavenství). Děti poté diskutují nad otázkami: Co nás Ježíš tímto příběhem učí? Proč to říká právě takto? Kde se s podobnou situací setkáváme dnes?

Katecheta sleduje, zda dítě dokáže formulovat smysl Ježíšova učení a přenést jej do současnosti.

Most mezi příběhem a životem

Katecheta připraví pracovní list se dvěma sloupci (biblický příběh, ve kterém je zřetelné nějaké Ježíšovo jednání, a podobná situace v mém životě). Děti mohou pracovat ve dvojicích či malých skupinkách a vyplní alespoň jeden konkrétní příklad propojení biblického příběhu se svým životem.

Katecheta hodnotí, zda propojení nejsou pouze obecná („máme být hodní“), ale že děti dokáží vyjádřit konkrétní a osobní příklady propojení biblického příběhu s vlastním životem.

Dramatizace „Jak by se příběh odehrál dnes“

Skupina si vybere jeden novozákonní biblický příběh. Text děti převypráví jako scénku ze současného prostředí (škola, hřiště, rodina – šikana, vyloučení spolužáka z party, pokušení lhát, ...). Po scénce děti vysvětlí, co zůstalo stejné jako u Ježíše a co se změnilo.

Katecheta sleduje, zda se ve scénkách podařilo dětem zachovat jádro Ježíšova učení, i když ve změněném prostředí. Katecheta také sleduje schopnost dětí vědomě použít biblický příběh jako interpretační klíč k různým životním situacím.

Digitální aktivita „Biblický příběh pro dnešek“

Děti ve skupince vytvoří krátký digitální výstup (např. plakát, miniknihu, ...) pomocí nějakého digitálního nástroje (např. Padlet, Book Creator, Canva). Důležitý je přitom název biblického příběhu, hlavní Ježíšovo poselství, jeden konkrétní příklad, jak ho dítě může žít dnes.

Katecheta hodnotí srozumitelnost interpretace, nikoli grafickou úroveň výstupu. Také sleduje to, jak dítě interpretuje (nejen převypráví) biblický příběh, propojuje text s Ježíšovým učením, vztahuje poselství ke svému životu.

Minimální doporučená úroveň OVK

Dítě na základě vybraného biblického příběhu vysvětlí hlavní myšlenku Ježíšova učení, vztáhne ji k běžné životní situaci (např. ve škole, v rodině či mezi vrstevníky) a uvede konkrétní příklad, jak může toto poselství ovlivnit jeho jednání.

2D4 Dítě popíše na konkrétním příkladu, jak jedná podle svého svědomí a adekvátně svému věku popisuje důsledky svého jednání v návaznosti na učení církve.

Návrh ověřovacích otázek

Vzpomeneš si na situaci, kdy ses musel rozhodnout mezi tím, co je snadné, a tím, co považuješ za správné? Jak ses v této situaci rozhodl a proč?

Katecheta ověřuje, zda dítě dokáže popsat jednání podle svého svědomí na konkrétním příkladu.

Jak Ti v této situaci pomohlo svědomí nebo to, co víš o tom, jak by se měl křesťan chovat?

Katecheta zjišťuje, zda dítě propojuje osobní rozhodnutí se základním učením církve (např. pravdivost, ohleduplnost, spravedlnost, ...).

Jaké důsledky mělo Tvé rozhodnutí pro Tebe a pro ostatní lidi?

Katecheta prověřuje schopnost popsat následky jednání dítěte přiměřeně jeho věku.

Jak by podle učení církve nebo Ježíšova učení bylo správné v takové situaci jednat? A v čem se to shoduje s tvým rozhodnutím?

Katecheta ověřuje základní orientaci v morálním rámci křesťanství bez nutnosti odborných pojmů.

Kdybys se s podobnou situací setkal znovu, udělal bys něco stejně, nebo jinak a proč?

Katecheta evaluuje reflexi jednání a schopnost poučit se z důsledků ne/správného rozhodnutí.

Návrh ověřovacích aktivit

Morální křížovatka

Katecheta nabídne krátkou situaci blízkou věku dětí (např. pokušení opisovat, nezastat se spolužáka, ne/říct pravdu, ...). Úkolem dětí ve dvojici či malé skupině je vybrat jednu možnost jednání, vysvětlit, proč by se tak rozhodlo, a popsat, jaké by to mělo důsledky pro něj a pro ostatní.

Katecheta sleduje schopnost dětí samostatně se rozhodovat podle svého svědomí a pojmenovat následky svých rozhodnutí.

Můj skutečný příběh

Dítě si zapíše nebo nakreslí situaci, kdy řešilo, co je či není správné udělat. Přemýšlí: Co jsem udělal? Proč jsem se tak rozhodl? Co to způsobilo?

Katecheta sleduje schopnost dítěte popsat vlastní jednání a jeho důsledky.

Minimální doporučená úroveň OVK

Dítě na konkrétní životní situaci popíše své rozhodnutí podle svědomí, vysvětlí, čím se při něm řídil (např. Ježíšovým učením, Desaterem nebo pravidlem lásky k bližnímu), a přiměřeně svému věku pojmenuje důsledky tohoto jednání pro sebe i pro druhé.

2E Dítě se aktivně zapojuje do slavení.

2E1 Dítě se zapojuje do společného slavení víry v rodině a ve farnosti.

Návrh ověřovacích otázek

Kdy a jak ses v poslední době zapojil do slavení víry ve své rodině?

Katecheta ověřuje konkrétní formu účasti dítěte na slavení víry v jeho rodině (společná modlitba, slavení svátků, společné rituály, ...).

Jakou roli zastáváš nebo jaký úkol máš při slavení víry ve farnosti? Co přitom obvykle děláš?

Katecheta prověřuje aktivní zapojení dítěte do slavení ve farnosti, přiměřeně jeho věku (zpěv, ministrantská služba, čtení při mši, pomoc s úklidem či výzdobou kostela, ...).

Co při společném slavení víry děláš jinak, než když jsi sám?

Katecheta zjišťuje, zda dítě rozlišuje osobní a společné slavení a svou aktivní roli v něm.

Kdy ses při slavení v rodině nebo ve farnosti cítil jako součást společenství? Čím to podle Tebe bylo?

Katecheta evaluuje prožitek sounáležitosti jako součást zapojení se do společného slavení.

Jaký význam má podle Tebe společné slavení víry pro rodinu nebo farnost?

Katecheta ověřuje základní porozumění smyslu společného slavení, přiměřené věku.

Návrh ověřovacích aktivit

Moje místo při slavení

Dítě vyplní jednoduchou mapu se dvěma oblastmi: rodina a farnost. Ke každé oblasti zapíše nebo nakreslí, jak se zapojuje do slavení víry (např. společná modlitba, zpěv, ministrantská služba, pomoc při přípravě bohoslužby, ...).

Katecheta sleduje konkrétní formy aktivní účasti přiměřené věku.

Role ve společenství

Katecheta připraví kartičky s různými rolami (zpěv, čtení, ministrantská služba, naslouchání, pomoc). Společně si je přečtou a děti vyberou úkoly, které už někdy zastávaly, a vysvětlí, proč jsou důležité pro společné slavení.

Katecheta sleduje porozumění významu vlastního zapojení.

Kdy jsem se cítil být součástí

Děti sdílejí: Popiš situaci při slavení víry, kdy ses cítil jako součást rodiny nebo farnosti.

Katecheta sleduje propojení zapojení s prožitkem sounáležitosti.

Minimální doporučená úroveň OVK

Dítě na konkrétním příkladu popíše, jak se aktivně zapojuje do společného slavení víry v rodině nebo ve farnosti, a vysvětlí, v čem toto zapojení přispívá ke vzniku nebo dobrému chodu společenství.

2E2 Dítě přijímá svátosti, aktivně se zapojuje do slavení mše svaté a popisuje služby a symboly v liturgii.

Návrh ověřovacích otázek

Které svátosti jsi už přijal a jak se do jejich slavení zapojuješ?

Katecheta ověřuje základní orientaci dítěte ve svátostném životě a jeho osobní účast na svátostech.

Co konkrétně při mši svaté děláš, aby ses do slavení zapojil, a nebyl jen přítomen?

Katecheta prověřuje aktivní účast dítěte při mši svaté (čtení, zpěv, postoje, ministrantská služba, ...).

Jaké služby při mši svaté znáš a co tito zapojení lidé při slavení mše dělají?

Katecheta zjišťuje, zda dítě dokáže pojmenovat a popsat základní liturgické služby (kněz, ministrant, lektor...).

Vyber si jeden symbol, se kterým se při mši svaté setkáváš, a vysvětli, kdy se používá a co vyjadřuje.

Katecheta ověřuje porozumění liturgickým symbolům (oltář, chléb a víno, kalich, svíce, kříž).

Kdy ses při mši svaté cítil zapojen do společenství a čím to podle Tebe bylo?

Katecheta evaluuje propojení liturgické účasti s prožitkem společenství církve.

Návrh ověřovacích aktivit

Moje účast při mši

Dítě vyplní jednoduchý pracovní list s přehledem jednotlivých částí mše svaté (vstupní obřady – bohoslužba slova – eucharistie – závěr). Ke každé části uvede, jak se do ní zapojuje (odpovědi, zpěv, postoje, přijímání svátosti).

Katecheta sleduje vědomou a konkrétní aktivní účast dítěte na slavení mše svaté.

Symbol, který mluví

Dítě si vybere jeden liturgický symbol (oltář, chléb a víno, kalich, kříž, svíce, ...). Odpoví na tři otázky: Na co se tento symbol při mši používá? V jaké části mše se tento symbol používá? Co podle Tebe tento symbol vyjadřuje?

Katecheta sleduje schopnost dítěte propojit symbol s jeho liturgickým významem.

Minimální doporučená úroveň OVK

Dítě na konkrétním příkladu popíše své zapojení do slavení mše svaté, pojmenuje základní liturgické služby a symboly, vysvětlí jejich význam a uvede, jak se účastní přijímání svátostí.

2F Dítě se aktivně zapojuje do života farnosti a různých forem pomoci druhým v rámci církve.

2F1 Dítě se účastní života farního společenství a ocení, že do něj patří.

Návrh ověřovacích otázek

Jakých aktivit nebo setkání ve farnosti se obvykle účastníš a co tam konkrétně děláš?

Katecheta ověřuje skutečnou, aktivní účast dítěte na životě farnosti.

Kdy ses ve farnosti cítil jako součást společenství?

Katecheta zjišťuje prožitek sounáležitosti a přijetí.

Jakým způsobem můžeš Ty sám přispět k tomu, aby se lidé ve farnosti cítili dobře?

Katecheta prověřuje vnímání vlastní role a odpovědnosti ve společenství.

Kdo z farního společenství je pro Tebe důležitý a proč?

Katecheta ověřuje, zda dítě dokáže ocenit vztahy s lidmi ve farnosti.

Proč je podle Tebe dobré patřit do farního společenství? Co Ti to přináší?

Katecheta evaluuje schopnost ocenit smysl a hodnotu příslušnosti ke společenství.

Návrh ověřovacích aktivit

Co mohu přinést do farnosti já?

Dítě odpovídá na otázky: Jak mohu přispět k dobré atmosféře ve farnosti? Co mohu udělat příště jinak nebo navíc? Společně diskutují.

Katecheta sleduje uvědomění si vlastní role a ochotu ke spoluodpovědnosti za dění ve farnosti.

Farnost jako domov

Dítě doplní větu, nebo vytvoří krátký symbolický obrázek: „Farnost je pro mě jako..., protože...“

Katecheta sleduje schopnost ocenit příslušnost ke společenství osobním, srozumitelným způsobem.

Minimální doporučená úroveň OVK

Dítě na konkrétním příkladu popíše svou účast na životě farního společenství a ocení, že je jeho součástí.

2F2 Dítě se aktivním způsobem zapojuje do činností, které jeho farnost a církve dělá pro druhé.

Návrh ověřovacích otázek

Vzpomeneš si na konkrétní činnost, při které jste ve farnosti pomáhali druhým, a jak ses do ní Ty sám zapojil?

Katecheta ověřuje reálné, aktivní zapojení dítěte, nikoli jen znalost aktivit.

Co jsi při této činnosti konkrétně dělal a komu jsi pomohl?

Katecheta prověřuje schopnost popsat vlastní roli a adresáta pomoci.

Proč myslíš, že je důležité, aby se křesťané takto starali o druhé?

Katecheta zjišťuje základní porozumění smyslu služby druhým v křesťanském kontextu.

Jak ses při této službě cítil a co sis z této zkušenosti odnesl?

Katecheta evaluuje osobní reflexi dítěte a prožitek spojený se službou druhým.

Jakým způsobem by ses chtěl do podobné pomoci zapojit příště?

Katecheta ověřuje ochotu dítěte k dalšímu aktivnímu zapojení a vědomí vlastní odpovědnosti.

Návrh ověřovacích aktivit

Moje role ve službě druhým

Dítě nakreslí, nebo napíše, jak pomáhalo a proč to bylo důležité.

Katecheta sleduje vědomí vlastní role, nikoli jen pasivní účast.

Dramatizace „Pomoc v praxi“

Skupina dětí znázorní jednoduchou situaci pomoci (např. příprava sbírky, pomoc potřebnému). Každé dítě pojmenuje, co by v takové situaci mohlo udělat ono samo.

Katecheta sleduje schopnost přenést zkušenost do jednání.

Minimální doporučená úroveň OVK

Dítě na konkrétním příkladu popíše, jak se osobně zapojilo do pomoci druhým prostřednictvím farnosti, a srozumitelně vysvětlí, komu a čím tato činnost pomohla.